

Codi: 106453

Crèdits: 12

Caràcter: FORMACIÓ OPTATIVA

Matèria: CONTEXT I DESENVOLUPAMENT EN ÀMBITS ESPECÍFICS

Curs: QUART

Semestre: PRIMER

Equip docent: Laia Arqueros i Marcel Pié

Hores de dedicació: 300h

Hores lectives: 105h

Hores autònomes: 195h

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

CONTEXT I DESENVOLUPAMENT EN ÀMBITS ESPECÍFICS

Aquesta matèria està formada per vuit assignatures optatives de caràcter pràctic. On es treballaran processos i coneixements com la manipulació de l'espai en el seu vessant funcional i lúdic; la innovació en el disseny i l'evolució en l'ús dels objectes; la generació de missatges des de la complexitat i transversalitat dels mitjans de comunicació visual contemporanis; la producció d'imatges des de l'extraterritorialitat de la narrativa visual; la creació des de la contemporaneïtat de les tècniques tradicionals; l'elaboració de discurs des de la riquesa material i la complexitat de l'espai expositiu; la producció de continguts propis de les pràctiques artístiques contemporànies. En qualsevol d'elles l'estudiant ampliarà el seu coneixement sobre les eines que les caracteritzen i desenvoluparà i aprofundirà en la configuració d'un treball personal i rigorós que li permeti actuar en el context social i professional.

PRACTIQUES DE LA MATERIA 1

PRACTIQUES DEL DISSENY 1

PRACTIQUES ARTÍSTIQUES 1

PRACTIQUES DE COMUNICACIÓ I NARRACIÓ VISUAL 1

Pràctiques de la comunicació i narració visual 1.

La finalitat d'aquesta menció és la comprensió de la complexitat dels diferents llenguatges de la comunicació i la narració visual contemporanis, i els seus mitjans, contextos i formats d'implementació. Es considera que l'enunciat visual pot contenir imatge, text i so. S'analitzen les estratègies de comunicació i narració que utilitzen aquests tipus d'enunciats visuals. Es treballen els diferents àmbits de la narració i la comunicació (informació, ficció, documental, ...) atenent a les noves maneres de construir relats i missatges a través de la imatge. S'exploren els llenguatges gràfics, seqüencials, audiovisuals, impresos, expandits i interactius. Sectors professionals: identitat visual, disseny editorial, disseny d'informació, campanya de comunicació, il·lustració gràfica, còmic i novel·la gràfica, animació, assaig visual, literatura expandida i llenguatges de publicació interactiva (videojocs, llibre interactiu, interfícies ...).

Pràctiques de la comunicació i narració visual I

L'assignatura Pràctiques de la Comunicació i Narració Visual I de caràcter optatiu forma part de la matèria "Context i desenvolupament en àmbits específics" del primer semestre de quart curs. És un taller vinculat a la Menció de comunicació i narració visual. S'entén l'assignatura de Comunicació i narració visual com un taller teòric-pràctic, d'investigació i realització de propostes personals i/o col·lectives, en tots les àmbits de la narració i la comunicació de relats i missatges a través de la imatge. Aquesta assignatura posa l'accent en completar i consolidar els coneixements conceptuals, metodològics, formals i procedimentals necessaris pel desenvolupament d'un pensament crític i d'un llenguatge creatiu personal i rigorós; i de la seva necessària interacció amb el context social i professional. L'assignatura treballarà de forma transdisciplinària i expandida l'ampli ventall de llenguatges que aglutina la comunicació i narració visuals (disseny gràfic, il·lustració gràfica, còmic, audiovisual, interactiu, ...) i acompanyarà a l'alumnat a prendre les decisions necessàries per a iniciar els seus projectes i el seu TFG.

L'assignatura estarà conduïda per un equip de docents amb un perfil especialitzat en la comunicació visual, la il·lustració gràfica i l'audiovisual, que en la seva pràctica professional han abordat projectes vinculats a la Comunicació i la Narració visual. L'assignatura es portarà a terme confluint en un espai-taller central o aula (exemple: taller d'arts gràfiques o aula polivalent) i en funció de les necessitats de l'alumnat en d'altres espais i tallers de l'Escola Massana (per exemple: taller de Gràfica Digital, arts gràfiques, tipografia, serigrafia i audiovisuals).

OBJECTIUS

Genèrics:

- Aprofundir en els aspectes – teòrics, històrics, conceptuals, literaris i tècnics - que intervenen en la construcció de la narració a través de la imatge.
- Definir i desenvolupar projectes, en diversos camps de la narració visual: il·lustració gràfica en diferents medis i suports, la narració seqüencial – còmic, novel·la gràfica –, animació i narració online i interactiva.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

— Desenvolupar la capacitat per realitzar projectes de narració visual en tots els seus àmbits, a partir d'una reflexió basada en l'observació i anàlisi dels referents, les eines i els processos de producció.

Específics:

- Desenvolupar la capacitat per materialitzar el TFG o, en general, un projecte en el camp de la narració visual, així com la capacitat de comunicar visual i oralment de manera clara i sintètica, la proposta.
- Conèixer les possibilitats i els processos associats als mitjans de l'edició impresa, l'audiovisual i l'interactiu.
- Aprofundir en el coneixement del context creatiu, professional i industrial d'aquest àmbit, així com la interdependència amb altres camps de la creació visual.

COMPETÈNCIES

E12. Comunicar idees, processos i resultats de les fases del treball emprant les tècniques de formalització i recursos expressius (gràfics, audiovisuals i performatius) en funció de la proposta i de l'interlocutor.

E15. Planificar i controlar les fases d'un projecte en el camp de les arts i/o els dissenys prenent decisions en funció d'agents externs, condicionants del context i les pròpies limitacions.

E16. Fer propostes específiques en el camp de les arts i dels dissenys, així com saber formalitzar-les, aplicant estratègies, mètodes, instruments i llenguatges adequats a cada situació i context.

E17. Identificar i valorar la incidència dels resultats del treball personal en el context social, cultural i professional.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

T02. Tractar la informació de forma responsable, compromesa i honesta.

T03. Gestionar eficientment el temps i els recursos.

T04. Exercir el posicionament personal i les capacitats crítiques i autocrítiques en processos de transformació del context.

T05. Comunicar i expressar-se eficaçment, tenint en compte el destinatari i el mitjà.

RESULTATS D'APRENTATGE

RA1 (E12.12). Demostrar el domini de diversos registres en el treball de la representació, així com habilitat per seleccionar el registre més adequat al context en el qual s'estableix una comunicació.

RA2 (E12.13). Identificar i comunicar el desenvolupament d'un projecte a partir de la distinció i articulació de les seves parts bàsiques.

RA3 (E15.20). Utilitzar eines per detectar i valorar la relació entre les necessitats del projecte i els recursos propis.

RA4 (E15.21). Reconèixer propositivament la noció de fracàs en relació als processos de treball.

RA5 (E16.12). Crear i treballar la ficció com a material constructiu que produeix efectes en la realitat i, al seu torn, treballar la realitat en tant que matèria primera de la ficció.

RA6 (E17.12). Reconèixer l'aplicació professional dels seus coneixements i competències.

RA7 (E17.13). Demostrar la capacitat de testejar el seu treball personal en el context social i cultural amb l'objectiu d'extreure conclusions adequades per al desenvolupament futur del cos de treball.

RESULTATS D'APRENTATGE TRANSVERSALS

T02.1. Reconèixer l'ús, límits i diferents aplicacions de dades i documents.

T03.1. Organitzar i gestionar de forma autònoma els temps en els processos d'aprenentatge i en el seu itinerari formatiu en el grau.

T03.2. Gestionar de forma eficient els recursos que estan implicats en els processos d'aprenentatge, tant els que li han estat facilitats com els que de forma autònoma adquireix.

T04.1. Revisar el seu procés de treball a partir de criteris tant pedagògics com d'originalitat.

T05.1. Organitzar les idees i transmetre-les amb eficiència i creativitat.

T05.2. Triar el mitjà adequat a cada situació comunicativa.

.....

CONTINGUTS

L'assignatura s'organitza a través de seminaris que responen a 3 línies temàtiques principals:

Bloc 1/ El món diegètic (semàntica).

Construcció del món (fictici) en el qual les situacions i esdeveniments narrats tenen lloc. Estudiar i crear tot allò que pertany al món proposat per la ficció, amb especial atenció als personatges i els escenaris. Per fer-ho es treballa a partir de l'observació i el registre en forma d'anotacions gràfiques, textuais i audiovisuals..

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Bloc 2/ El llenguatge (morfologia)

Tota narració és un discurs que es desplega en el temps i l'espai. La narració és el procés mitjançant el qual l'espectador construeix la història en curs a partir de l'organització del relat. El joc amb el temps, l'espai i el punt de vista és el que configura la forma en què es constitueix el relat.

Bloc 3/ La estructura (sintaxis)

Descriure les estructures narratives a partir de la naturalesa del relat temporal: 1. Estructures lineals 2. Estructures no lineals 3. Estructures complementaries. Definir les unitats que articulen i defineixen aquest tipus de narracions. Treballar i desenvolupar aquests conceptes a partir del anàlisi i apropiació d'algun referent.

El seminari es combina amb un espai de tutorització i seguiment continuats al llarg el semestre del desenvolupament del TFG o del projecte d'assignatura en el cas dels/de les alumnes que no el presenten en el curs.

Aquest projecte es comença el primer dia de classe

Es treballen també les formes de presentació gràfiques i orals amb una sèrie de pràctiques puntuals que s'aniran realitzant en el transcurs de l'assignatura. Aquests continguts es complementaran durant tot el curs amb la introducció de terminologia relacionada amb l'àmbit de la narrativa. Els termes que es tractaran són: diègesis, immersió, narrador, agència, plans i raccord.

Durant el curs s'oferiran dues xerrades amb professionals del camp de la il·lustració gràfica, la narració seqüencial, l'animació i els interactius.

METODOLOGIA

Les classes seran conduïdes per dos professors/es, de manera que cada exercici i/o projecte s'enfoqui des de diferents mitjans: llenguatges gràfic, seqüencial, audiovisual, imprès, expandit i interactiu. S'impartiran activitats dirigides, supervisades i autònomes. La intervenció a l'aula o en obert d'autors/res i altres professionals lligats a l'àmbit de la narració visual formarà part important del recorregut d'aprenentatge. El Treball Autònom consistirà en tot allò que complementa, desenvolupa, i prepara la següent sessió de treball a l'aula així com en el treball que es realitza per a l'elaboració del TFG o del projecte d'assignatura (en el cas dels /de les alumnes que no el presenten en el curs).

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 300h

Hores activitats dirigides: 15h (5%)

Hores activitats supervisades: 75h (25%)

Hores aprenentatge autònom: 195h (65%)

Hores activitats d'avaluació: 15h (5%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i/o visites i/o presentacions d'experts.

Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

Descripció: Treballaran dos professors. A l'inici de cada activitat, els professors faran una descripció oral sobre el tema a desenvolupar que s'acompanyarà de l'enunciat corresponent a cada projecte. Hi haurà al mateix temps sessions introductòries a les temàtiques proposades, ja siguin referencials, teòriques o pràctiques a fi de facilitar la plena integració dels coneixements necessaris.

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Discussió y posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne. Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Descripció: Els treballs es portaran a terme de manera personal i/o en equip, i es desenvoluparan a la classe. Es realitzarà un seguiment directe dels processos de treball per tal de conèixer el nivell assolit per l'alumnat i poder incidir en aquells que tinguin més dificultats.

Activitat autònoma:

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Recerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom.

Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació, i/o lectura comprensiva de textos, i/o lectura comprensiva d'elements formals y matèrics.

Descripció: L'alumnat realitzarà els treballs encarregats amb els recursos proposats i aquells que ells mateixos trobin: Recerca i recopilació d'informació, reflexió, anàlisi, etc. Així mateix realitzarà un dossier recopilatori de tot el procés.

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis y resultats parcials o finals.

Descripció: Entrevistes individuals o reflexions en grup del resultat general en les diferents fases d'aquesta.

SISTEMA D'AVUACIÓ

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 85% de classes, en cas contrari l'avaluació final baixarà considerablement. Per poder superar l'assignatura s'han d'haver realitzat i entregat tots els treballs del curs dins dels terminis fixats. La nota final serà la mitja ponderada entre les parts específiques avaluable, tenint en compte el procés d'aprenentatge de l'alumne i la qualitat del seu treball autònom. Es valora principalment l'assistència i entrega dins el terminis, la participació i la implicació, així com la capacitat d'experimentar. És essencial que el treball final integri diferents possibilitats narratives.

SISTEMA D'AVUACIÓ COMÚ A LA MATÈRIA

Avaluació continua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (40%)

Avaluació continua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (50%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (10%)

SISTEMA D'AVUACIÓ COMÚ A LA MATÈRIA

Avaluació continua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (45%)

Avaluació continua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (45%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (10%)

RECUPERACIÓ

1. La nota mínima mitjana de curs ha d'estar entre 4 i 4,99.
2. L'alumne/a ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura.
3. L'assistència ha d'haver estat igual o superior al 80% de les hores lectives presencials.

PROGRAMACIÓ

Sessió 1

Presentació taller.

Introducció Narració visual

Observar (investigar)

Sessió 2

Personatge (mirar)

Sessió 3

Lloc (escoltar)

Sessió 4

Acumular, ordenar, relacionar

Sessió 5

Lliurament projecte fase 1

Sessió 6

El Relat i el punt de vista

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Sessió 7
Preproducció

Sessió 8
Espai/Temp

Sessió 9
Composició

Sessió 10
Lliurament projecte fase 2

Sessió 11
Estructura lineal

Sessió 12
Estructura no lineal

Sessió 13
Semiòtica de la imatge

Sessió 14
Lliurament projecte fase 3

Sessió 15
Treball amb projecte final

Sessió 16
Lliurament projecte final

Sessió 17
Tancament de l'assignatura

BIBLIOGRAFIA

POE, Edgar Allan. *Ensayos y Críticas. Marginalia* (1844-49). Madrid: Alianza Editorial. 1986.

BORDWELL, David. *Poetics of Cinema*. New York: Routledge. 2007.

GAUDREAU, André; JOST, François. *El relato cinematográfico. Cine y narratología*. Barcelona: Paidós. 1990.

BORDES, Enrique. *Cómic, arquitectura narrativa*. Madrid: Cátedra. 2017.

PEETERS, Benoît. *Lire la bande dessinée*. Paris: Flammarion, 2010.

STEINBERG, Saul; BUZZI, Aldo. *Reflejos y sombras*. Valencia: Media Vaca, 2012.

FURNISS, Maureen. *The animation bible*. London: Laurence King Publishing, 2008.

VAN DER LINDEN, Sophie. *Lire L'Album*: Paris: L'atelier du poisson soluble, 2006.

CHATMAN, Seymour. *Historia y discurso*: Madrid: Taurus Alfaguara, 1990.

FLETCHER, Alan, FORBES, Colin, GILL, Bob. *Graphic Design: Visual Comparisons*. Reinhold Publishing Corporation. 1964

GILL, Bob. *Forget All the Rules You Ever Learned About Graphic Design*. Watson-Guptill Publications. 1983.